

Abstrakt

Svrchnokarbonské sedimenty české části vnitrosudetské pánve jsou známé častými výskyty zkřemenělých dřev, tzv. araukaritů. Ačkoli je jejich výskyt známý již od poloviny IXX. století, nebyl zde od této doby na toto téma prováděn systematictější výzkum. Nejdelší z kmenů mohou dosahovat délky i přes 10 m a průměru 1 m. Obvykle jsou uloženy ve fluviálních sedimentech, tzv. žaltmanských arkózách, které jsou stáří barruel až stephan B a náležejí do odolovského souvrství. Na povrch vystupují zejména v oblasti Jestřebích hor. Poprvé byla zkřemenělá dřeva z této oblasti popsána v r. 1857 H. R. Goeppertem, který zde určil 2 druhy *Araucarites brandlingii* a *A. schrollianus*. Oba byly interpretovány jako dřevo konifer blízkých čeledi Araucariaceae. Podle současných výzkumů ale představuje *A. schrollianus* (= *Dadoxylon schrollianum* syn. *Dadoxylon saxonicum*) druh konifer, zatímco druh *A. brandlingii* (= *Dadoxylon brandlingii*) patří mezi kordaity. Bylo proto nutné znovu prostudovat anatomii dochovaného sekundárního xylému nalézáných dřev a pokusit se pomocí moderních metod určit jejich taxonomickou příslušnost. Zároveň byla z výchozů získána data, která posloužila k rekonstrukci proudových režimů v pánvi.

Klíčová slova: svrchní karbon, vnitrosudetská pánev, zkřemenělá dřeva, *Dadoxylon*, arkózy, paleoproudy